

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 30 април 2020 година, врз основа на примена жалба од Маја Јовановска, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет - порталот „Експрес.мк“ со текстот насловен „Зошто “Аџибадем Систина“ стана цел на напад?“, го прекрши Кодексот на новинарите во членот 13.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 2 април 2020 година, Маја Јовановска поднесе жалба за текстот со наслов „Зошто “Ацибадем Систина“ стана цел на напад?“, објавен на 2 април 2020 година, на интернет - порталот „Експрес.мк“ (www.expres.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи мешање на факти и мислење, вест и коментар, неточно и нефер известување, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет - порталот „Експрес“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА**. Комисијата со мнозинство гласови одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 13.

Член 13: „Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 30 април 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина. Најпрво, заклучија дека не можат и немаат право да ги утврдуваат фактите наведени во неа. Надлежност на Комисијата е единствено да го утврдува почитувањето на етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Комисијата утврди дека се работи за текст без автор. Станува збор за осврт, преку кој новинарот ги изразува своите сомнежи, мислења и ставови дека приватната болница „Аџибадем Систина“ станала цел на напад од аспект на нејзините тестови за Ковид – 19. Новинарскиот производ опфаќа повеќе агли, пренесува статистики, факти, како и ставови на Министерството за здравство, на болницата „Аџибадем Систина“ и на Светската здравствена организација.

Сепак, членовите на Комисијата во текстот препознаа и извесна тенденциозност и вешт обид за манипулација со јавноста, во насока да се одбрани нечиј став или интерес. Под превезот на терминот „за упатените во бизнисот“, анонимниот автор пласира констатации дека државата смислено го крие вистинскиот број на заболени од корона вирусот. Комисијата утврди дека се работи за тврдење кое може лесно да предизвика неосновани стравови и ширење паника во исклучително сензитивен период. Новинарот има право на свои мислења или на претпоставки, но не смее таквиот став да го наметнува како извесен епилог, во случајов, да имплицира кои институции и правни субјекти имаат валидни тестови, а кои не.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот на „Експрес“ е прекршен **членот 13** од Кодексот на новинарите, чија отстапка е нагласена во следните реченици:

„За упатените во бизнисот, нападот врз Систина се случува затоа што болницата со резултатите од тестирањата ќе покаже дека тактиката на властите е со мал број на тестирани да се скрие вистинскиот број на заболени или носители на вирусот за да не се создава паника ниту простор за критика на институциите.

„Со вакви брзи тестови, како единствено разумно моментално решение, бидејќи како и сите земји зафатени од пандемијата се во трка со времето започнаа и Бугарија и Србија“.

Новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти.

Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот, (камуфлиран зад фрази „за упатените во бизнисот“ или пак „брзи тестови како единствено разумно решение“) за да се избегнат дезинформирање и манипулирање со публиката.

Комисијата, во оваа прилика, ги повикува медиумите, на информациите поврзани со епидемии и вонредни околности да пристапат со исклучителна внимателност и да покажат резерва кон непотврдените и неофицијални информации.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет - порталот „Експрес.мк“ (www.expres.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

